Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle Ohjelmapäällikkö Petri Heino
Asia: O 57/2018 vp Suomalaisen puurakentamisosaamisen tilanne ja kehittämistarpeet

# Puurakentamisen tilanne ja sen edistäminen puurakentamisen ohjelmassa

Suomessa on vahva puurakentamisen perinne ja hyvä osaamispohja. Puuta käytetään rakentamisessa jo paljon. Yhteiskunnalliset ja ilmastopoliittiset tarpeet edellyttävät käytön laajentamista sekä puuhun pohjautuvien rakennusjärjestelmien ja -tuotteiden kehittämistä. Puun käyttöä voidaan lisätä erityisesti kerrostalorakentamisessa sekä suuremman mittakaavan julkisessa että liike-, urheilu-, ja toimipaikkarakentamisessa. Lisäksi puisia rakennusosia voisi käyttää nykyistä enemmän muiden materiaalien yhteydessä.

**Puurakentamisen ohjelma tähtää hiilijalanjäljen pienentämiseen puurakentamisen kautta**

Ympäristöministeriön puurakentamisen ohjelma (2016–2021) haluaa lisätä puun käyttöä rakentamisessa osana kehittyvää biotaloutta. Suomen kansallinen energia- ja ilmastostrategia tähtää rakennusmateriaalien hiilijalanjäljen alentamiseen. Puurakentamisen hiilijalanjälki on olennaisesti pienempi, kun tarkastellaan koko elinkaarta materiaalin valmistuksesta rakentamiseen, käyttöön ja kierrätykseen. Siksi puun käyttöä edistetään korjaamalla puurakentamiseen liittyviä vääriä käsityksiä, lisäämällä puurakentamiseen liittyvää tietoa kasvattamalla alan osaamista sekä poistamalla puurakentamista vaikeuttavia säädöksiä.

Ohjelman painopistealueet ovat puun käyttö kaupunkimaisessa rakentamisessa, julkinen rakentaminen, suuret puurakenteet, alueellinen osaaminen sekä vientiedellytysten tukeminen. Pääpaino on teollisten rakentamisen ratkaisujen edistämisessä. Ohjelman rahoitus tulee energia- ja ilmastostrategian toimeenpano-ohjelmasta vuoteen 2021 saakka.

**Tavoitteena edistää puun käyttöä rakentamisessa informaatio-ohjauksen keinoin**

Ohjelmassa puurakentamista edistetään informaatio-ohjauksen keinoin. Ohjelman viestinnällisenä tavoitteena on rakennusalan ammattilaisten ja julkisten toimijoiden keskuudessa hälventää ennakkoluuloja, jotka liittyvät puun käyttöön rakentamisessa. Lisäksi tavoitteena on muuttaa kustannusmielikuvaa enemmän todellisuutta vastaavaksi. Teollista puurakentamista pidetään usein kalliimpana, kuin se todellisuudessa on. Suuren yleisön osalta tavoitteena on saada ihmiset kiinnostumaan rakennusten materiaaleista ja vahvistaa puun käyttämiseen liittyvää positiivista mielikuvaa. Kansainvälisesti tavoitteena on vahvistaa Suomen profiilia puurakentamisen osaajamaana, mikä tukee suomalaisen osaamisen ja rakentamisen tuotteiden vientitoimintaa.

Ohjelman yleisiksi pääviesteiksi on määritelty:

- Puun käyttö rakentamisessa on vaihtoehto myös kaupunkirakentamisessa
- Ilmastotavoitteisiin pääseminen edellyttää puun käytön lisäämistä rakentamisessa.
- Puun käyttäminen rakentamisessa on suuren yleisön valinta.

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle Ohjelmapäällikkö Petri Heino
Asia: O 57/2018 vp Suomalaisen puurakentamisosaamisen tilanne ja kehittämistarpeet

- Puurakentamisen ohjelma edistää tasapainoista rakentamista, jossa eri materiaalit yhdistyvät.

**Ohjelma kannustaa kuntia puurakentamiseen**

Puun käytön kasvua rakentamisessa hidastavat erityisesti osaamisvaje ja ennakkoluulot. Kaikkien toimijoiden tulee kasvattaa osaamistaan rakentamisen arvoketjussa. Ennakkoluuloja voidaan osittain poistaa viestimällä läpinäkyvästi käynnissä olevista ja jo toteutuneista puurakennushankkeista. Puurakentamisen ohjelma pyrkii edistämään puurakentamista esimerkiksi kannustamalla kuntia ottamaan puurakentamisen huomioon kaavoituksen kautta ja lisäämällä tietoutta julkisten puurakennusten hankinnasta.

Puun käytön lisäämistä rakentamisessa voidaan edistää parhaiten konkreettisten esimerkkihankkeiden avulla. Ne osoittavat, että puun käyttö vähentää rakennusten ympäristövaikutuksia ja parantaa rakentamisen laatua, kestävyyttä, kotimaisuutta ja kustannustehokkuutta.

**Puun käytön edistämiseksi tarvittavat jatkotoimet**

Puun käytön merkitys vähähiilisessä rakentamisessa pitää laajasti tunnustaa, ja erityisesti julkisen sektorin toimesta edistää. Elinkaaren ympäristövaikutusten arviointimenetelmiä pitää testata sekä osaamiseen panostaa myös tilaajapuolella. Tätä työtä pitää aktivoida osana vähähiilisen rakentamisen tiekartan toteutusta, osana Kestävä kaupunki –ohjelmaa sekä tukea vahvemmin kuntien ilmastotyötä muiden ohjelmien kautta.

Puun käytön substituutiovaikutus pitää tehdä näkyvämmäksi. Puun käytöllä korvataan muiden materiaalien käyttöä, jolloin niiden valmistuksen ympäristövaikutukset jäävät syntymättä. Parantamalla puuratkaisujen kierrätettävyyttä vaikutus moninkertaistuu. Tätä kehitystä tukemaan tarvitaan teollisen rakentamisen ja kiertotalouden teknologiaohjelma.

Puun käytön arvoketjun osaamiseen ja koulutukseen pitää panostaa. Puun käyttö materiaalina monipuolistuu ja kehittyy voimakkaasti. Tarvitaan uudentyyppistä osaamista, mutta samalla perinteisten taitojen, kuten puusepäntaitojen, ylläpitämistä. Erillinen puun käytön osaamisohjelma on tarpeellinen.

Puun käytön lisääntymisen esteiksi on selvitysten perusteella määritetty erilaisia kapeikkoja. Nämä ovat osaamis-, asenne-, määräys-, taloudellinen sekä poliittinen kapeikko. Suomen tavoite olla yksi johtavista maista biotalouden sektorilla eli myös puurakentamisessa edellyttää edistämistoimien jatkamista ainakin vuoteen 2022 saakka. Kapeikkojen avartamista pitää jatkaa.

Lisätietoa ohjelmasta osoitteessa:

www.ym.fi/puurakentaminen